

Yliopistot Universiteten

*) Itse artikkelin ovat kirjoittaneet Reetta Toivanen ja Merja Pentikäinen. Toivanen kantoi päävastuun kirjoitusprosessista, sisällön ja rakenteen suunnittelusta sekä suurimmalta osin tekstiä varten tehdystä selvitystyöstä. Pentikäinen koonsi kirjoitusta varten tietoa yliopistoja koskevista määräyksistä ja -linjauksista sekä ihmisoikeuksia koskevasta opetuksesta Turun ja Lapin yliopistojen oikeustieteellisissä ja kasvatustieteellisissä tiedekunnissa.

*) Själv artikeln har författats av Reetta Toivanen och Merja Pentikäinen. Toivanen var huvudansvarig för skrivprocessen och för planeringen av innehållet och dispositionen. Hon ansvarade också för största delen av utredningsarbete. Pentikäinen sammanställde uppgifter om de officiella bestämmelser och riktlinjer som omfattar universiteten samt uppgifter om människorättsundervisningen vid de juridiska och pedagogiska fakulteterna vid Åbo universitet respektive Lapplands universitet.

Yliopistoissa annettavalla ihmisoikeuskoulutuksella on suuri merkitys koko yhteiskunnalle. Kaikki opettajat, ylemmät virkamiehet sekä suurin osa muista johtavassa asemassa toimivista koulutetaan yliopistoissa. He ovat avaintoimijoita ihmisoikeuksien käytännön toteutumisen kannalta. Tällä hetkellä yliopistojen tilanne on Suomessa ihmisoikeuskoulutuksen ja -kasvatuksen osalta heikko, eivätkä yliopistot itse miellä ihmisoikeuskoulutusta tehtäväkseen.

Den utbildning om mänskliga rättigheter som ges vid universiteten är av stor betydelse för hela samhället. Alla lärare och högre tjänstemän samt största delen av de övriga personerna i ledande ställning utbildas vid universitet. De är nyckelaktörer i fråga om det praktiska förverkligandet av de mänskliga rättigheterna. Hittills har universiteten i Finland inte profilerat sig när det gäller människorättsutbildningen och människorättsfostran; de uppfattar inte själva att människorättsutbildning är en av deras uppgifter.

SUOMI OSALLISTUI vuonna 2010 toista kertaa YK:n ihmisoikeusneuvoston yleismaailmalliseen määräaikaistarkasteluun (Universal Peer Review, UPR). Tässä yhteydessä Suomen ihmisoikeuskasvatuksen ja -koulutuksen tila nousi jälleen kerran kansainvälisen huolen kohteeksi.

Slovenian suositus Suomelle oli saattaa ihmisoikeuskasvatus opettajankoulutuksen pakolliseksi osaksi. Suomi ei ollut valmis hyväksymään tätä suositusta, vaan totesi vastauksessaan, ettei sillä ole mandaattia puuttua itsenäisten yliopistojen opetuksen sisältöihin.

Ihmisoikeuskasvatus on kuitenkin jokaisen ihmisen oikeus. Tämä tunnustetaan myös valtioneuvoston selonteossa Suomen ihmisoikeuspolitiikasta: "Ihmisoikeuslähtöinen ajattelu ja ihmisoikeusperiaatteet voivat juurtua koko yhteiskuntaan vain ihmisoikeuskoulutuksen, kasvatuksen ja tiedotuksen kautta. Oikeus

ÅR 2010 DELTOG FINLAND för andra gången i den universella periodiska granskning (Universal Peer Review, UPR) som Förenta nationernas råd för mänskliga rättigheter utför. I det sammanhanget väckte människorättsfostran och människorättsutbildningen i Finland än en gång oro hos andra länders representanter.

Slovenien rekommenderade att människorättsfostran görs till ett obligatoriskt inslag i den finländska lärarutbildningen. Finland var inte redo att godta det här och konstaterade i sitt svar att universiteten är självständiga och regeringen sålunda inte har mandat att befatta sig med innehållet i deras undervisning.

Människorättsfostran är emellertid något som alla människor har rätt till. Det framhålls också i statsrådets redogörelse om Finlands politik för de mänskliga rättigheterna: "Ett människorättsfokuserat tänkesätt och människorättsprinciperna kan slå rot i hela samhället

ihmisoikeuskoulutukseen on kansainvälisesti tunnustettu ihmisoikeus.”

Ihmisoikeuksien toteuttaminen ja täytäntöön paneminen on valtion velvollisuus. Valtion tulee siis huolehtia siitä, että jokainen valtion alueella asuva henkilö tietää oikeuksistaan ja kykenee toimimaan sekä omien että muiden ihmisten oikeuksien toteutumisen puolesta.

Yliopistoissa annettavalla ihmisoikeuskoulutuksella on erityisen suuri merkitys, koska kaikki opettajat, ylemmät virkamiehet sekä suurin osa muista yhteiskunnallisista johtavan aseman toimijoista, mm. oikeuden, talouden, tekniikan, sosiaali- ja kulttuurialan sekä politiikan asiantuntijat, koulutetaan yliopistoissa.

Esimerkiksi oikeustieteellisiin tutkintoihin kuuluva ylempi korkeakoulututkinto, oikeustieteen maisterin tutkinto, on oikeudellinen yleistutkinto, jonka suorittaneet rekrytoituvat erityisesti erilaisiin oikeuslaitoksen, hallinnon ja elinkeinoelämän tehtäviin. Oikeustieteen maisterin tutkinto on virkatutkintona kelpoisuusvaatimuksena moniin oikeushallinnon ja eräisiin hallinnon alan virkoihin.

Virkamiehet ja poliitikot kuuluvat avain-toimijoihin ihmisoikeuksien toteutumisen varmistamisessa. Mikäli heiltä puuttuu riittävä ihmisoikeusosaaminen, eivät ihmisoikeudet voi toteutua Suomea sitovien kansainvälisten ihmisoikeusveloitteiden edellyttämällä tavalla.

Korkeakoulusektorin ihmisoikeuskasvatuksen kehittäminen ja vahvistaminen on myös YK:n ihmisoikeuskasvatuksen maailmanohjelman vuosien 2010–2014 painopistealue. Käsillä olevassa artikkelissa tarkastellaan sitä, miten ihmisoikeuskasvatus ja -koulutus toteutuvat suomalaisten yliopistojen *oikeustieteellisissä* ja *kasvatustieteellisissä* tiedekunnissa.

Yliopistojen hallinto ja ohjaus

Suomessa on tällä hetkellä yhteensä neljätoista yliopistoa, joista kaksi (Aalto-yliopisto ja Tampereen teknillinen yliopisto) on säätiömuotoisia. Muut kaksitoista, eli Helsingin, Itä-Suomen, Jyväskylän, Lapin, Oulun, Tampereen, Turun

endast genom utbildning, fostran och information om de mänskliga rättigheterna. Rätten till utbildning i de mänskliga rättigheterna är en internationellt erkänd mänsklig rättighet.”

Staten är skyldig att förverkliga de mänskliga rättigheterna och att verkställa dem i praktiken. Staten skall alltså se till att alla som bor inom dess territorium känner till sina rättigheter och förmår verka för värdet av deras egna och andras rättigheter.

Människorättsutbildningen vid universiteten är av särskilt stor betydelse, eftersom alla lärare och högre tjänstemän utbildas vid universiteterna. Detsamma gäller de flesta övriga samhällsaktörerna i ledande ställning, bl.a. sakkunniga inom juridik, ekonomi, teknik, det sociala och det kulturella området samt inom politik.

Exempelvis är den högre juridiska högskoleexamen, med andra ord juris magisterexamen, en allmän juridisk examen som ger kompetens för flera olika yrken inom rättsväsendet, förvaltningen och näringslivet. Juris magisterexamen är också behörighetsvillkor för många tjänster inom justitieförvaltningen och för vissa förvaltningstjänster.

Tjänstemän och politiker hör till nyckelaktörerna när det gäller att säkerställa att de mänskliga rättigheterna förverkligas. Om deras människorättskompetens är bristfällig, kan de mänskliga rättigheterna inte verkställas på det sätt som de internationella människorättsförpliktelser som är bindande för Finland förutsätter.

Utveckling och befästande av människorättsfostran inom högskolesektorn är också ett insatsområde i FN:s världsprogram för människorättsfostran för åren 2010–2014. Den här artikeln tar upp frågan om hur människorättsfostran och människorättsutbildningen genomförs vid de finländska universitetens juridiska och pedagogiska fakulteter.

Hur universiteten förvaltas och styrs

I Finland finns det för närvarande sammanlagt 14 universitet, av vilka två (Aalto-universitetet och Tammerfors tekniska universitet) utgör

ja Vaasan yliopistot, sekä Lappeenrannan teknillinen yliopisto, vuonna 2013 aloittanut Taideyliopisto, Svenska handelshögskolan ja Åbo Akademi, ovat itsenäisiä julkisoikeudellisia laitoksia. Lisäksi sotilasalan korkeakoulutkinnot suoritetaan puolustushallinnon alaisessa Maanpuolustuskorkeakoulussa.

Yliopistojen rahoitus koostuu valtionrahoituksesta ja sitä täydentävästä rahoituksesta. Valtionhallinnossa yliopistot kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) toimialaan.

Yliopistoilla on perustuslaissa taattu ja yliopistolaissa (645/1997) vahvistettu itsehallinto (3§), jolla pyritään turvaamaan tieteen, taiteen ja opetuksen vapaus. Itsehallintoon kuuluu päätöksenteko-oikeus sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

Valtion ohjaustoiminta ulottuu kuitenkin myös yliopistoihin. Valtioneuvosto hyväksyy joka neljäs vuosi koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman (KESU), joka määrittelee seuraavat koulutus- ja tutkimuspoliittiset linjaukset.

Hallitusohjelman, koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman ja lainsäädännön lisäksi yliopistoja ohjataan OKM:n ja yliopistojen välisillä sopimuksilla. Ministeriö myöntää myös määrärahat kehittämissuunnitelman mukaisesti sekä osallistuu asetettujen tavoitteiden seurantaan ja arviointiin. Yliopistolain mukaan opettajan on noudatettava koulutuksen ja opetuksen järjestämisestä annettuja säännöksiä ja määräyksiä (6§).

Ihmisoikeuskoulutus yliopistoissa

Yliopistojen tilanne on Suomessa ihmisoikeuskasvatuksen ja -koulutuksen osalta heikko, eikä valtion taholta ole löytynyt poliittista tahtotilaa parannusten aikaan saamiseksi. Myöskään yliopistot itse eivät ole mieltäneet ihmisoikeuskoulutusta tehtäväkseen.

Oikeustieteellisen tiedekunnan useimpien oppiaineiden opetuksessa huomio on yleisesti ja lähtökohtaisesti kiinnitetty kansalliseen lainsäädäntöön. Tämä on myös täysin perustel-

stiftelser. De tolv andra (Helsingfors, Jyväskylä, Lapplands, Tammerfors, Uleåborgs, Vasa, Åbo och Östra Finlands universitet, Villmanstrands tekniska universitet, Konstuniversitetet som inledde sin verksamhet 2013, Svenska handelshögskolan och Åbo Akademi) är självständiga offentligt rättsliga inrättningar. Utöver dem finns Försvarshögskolan, där högskoleexamina inom det militära området avläggs. Den hör till försvarsministeriets förvaltningsområde.

Universitetens finansiering består av en statlig finansieringsdel och en kompletterande finansieringsdel. Universitetet hör till undervisnings- och kulturministeriets (UKM) ansvarsområde.

Universitetens självstyrelse garanteras i grundlagen och befästs i 3 § i universitetslagen (558/2009). Genom självstyrelse har man velat trygga forskningens, konstens och den högsta undervisningens frihet. Självstyrelsen innefattar rätten att fatta beslut i ärenden som gäller den interna förvaltningen.

Helt fria från statlig styrning är universitetet dock inte. Statsrådet godkänner vart fjärde år en utvecklingsplan för utbildning och forskning, där de utbildnings- och forskningspolitiska riktlinjerna fastställs.

Regeringsprogrammet, utvecklingsplanen för utbildning och forskning samt lagstiftningen styr universitetet. Resultatavtal ingås dessutom mellan undervisnings- och kulturministeriet och universitetet. Ministeriet beviljar anslag i enlighet med utvecklingsplanen och deltar i uppföljningen och utvärderingen av de mål som har ställts upp. Enligt 6 § i universitetslagen skall lärarna iakta de bestämmelser och föreskrifter som gäller för anordnandet av utbildning och undervisning.

Människorättsutbildningen vid universitetet

Universitetet i Finland har hittills inte profilerat sig inom människorättsutbildningen och människorättsfostran. På statligt håll har det inte gått att uppbringa tillräcklig politisk vilja att åstadkomma förbättringar. Inte heller har

tua, koulutetaanhan suomalaisissa yliopistoissa ensisijaisesti asiantuntijoita, jotka ymmärtävät suomalaisen oikeusjärjestelmän rakenteen ja sisällön.

Suomen kansallinen lainsäädäntö on kuitenkin saanut runsaasti vaikutteita kansainvälisistä normeista, ja mm. Suomen hyväksymät kansainväliset ihmisoikeusnormit ovat merkittäväällä tavalla muokanneet kansallista oikeusjärjestelmäämme. Se, miten paljon oikeustieteellisen tiedekunnan eri oppiaineissa huomioidaan kansainvälisten normien ja kansallisten normien välinen dynaaminen vuorovaikutus, jää tällä hetkellä yksittäisten opettajien kiinnostuksen varaan.

Jos ihmisoikeuksia ei painoteta opetussuunnitelmassa, niiden opetus on hyvin ohuella pohjalla ja riippuu yksittäisten opettajien panoksesta.

universiteten själva uppfattat att människorättsutbildning är en av deras uppgifter.

Den nationella lagstiftningen står i fokus inom undervisningen i de flesta läroämnena vid universitetens juridiska fakulteter. Det här är fullt befogat, eftersom de finländska universiteten i första hand utbildar sakkunniga som skall vara förtrogna med det finska rättssystemets uppbyggnad och innehåll.

Den nationella lagstiftningen i Finland har dock påverkats kraftigt av internationella normer, och bl.a. har de internationella människorättsnormerna som Finland antagit influerat vårt nationella rättssystem i hög grad. I vilken mån man inom de olika läroämnena vid de juridiska fakulteterna beaktar den dynamiska växelverkan mellan internationella och nationella normer är för tillfället beroende av enskilda lärares intresse.

Ansvarspersonerna för de olika läroämnena, i praktiken professorerna, ansvarar för planeringen av innehållet i läroplanen för respektive ämne och för genomförandet. Fakultetsrådet godkänner läroplanerna för ett läsår åt gången. I praktiken kan de läroämnesansvariga perso-

Oppiaineiden vastuuhenkilöt, käytännössä professorit, vastaavat oppiaineensa opetus- suunnitelmien sisällön suunnittelusta ja toteutamisesta. Tiedekunnan johtokunta hyväksyy kutakin lukuvuotta koskevat opetussuunnitelmat. Käytännössä oppiainevastaavat voivat suunnitella oppiaineen sisällölliset painotukset vapaasti, eikä tiedekunta puutu niihin.

Koska ihmisoikeudet ovat kansainvälisen oikeuden normistoa, on ihmisoikeuksia käytännössä mahdotonta täysin sivuuttaa kansainvälisen oikeuden oppiaineen yleisopetuksessa. Lisäksi kansainvälisten ihmisoikeusnormien läheiset yhteydet kansallisiin perusoikeuksiin ja EU:n perusoikeuksiin edellyttävät kansainvälisten ihmisoikeusnormien huomioon ottamista jollain tavalla ainakin valtiosääntöoikeuden ja eurooppaoikeuden opetuksessa.

Suomen hyväksymät kansainväliset ihmisoikeusveloitteet ovat vaikuttaneet erityisesti myös mm. työ-, rikos-, perhe- ja prosessioikeuden kansallisiin normeihin.

Oikeustieteellisistä tiedekunnista tai laitoksista systemaattista ihmisoikeusopetusta voi sanoa tarjottavan ainoastaan Åbo Akademiassa, jonka oikeustieteen laitoksen yhteyteen perustettiin ihmisoikeusinstituutti jo vuonna 1985. Myös Helsingin yliopiston yhteydessä toimivalla Erik Castrén -instituutilla on merkittävä rooli ihmisoikeuskoulutuksessa. Oikeustieteellisessä tiedekunnassa ihmisoikeuskoulutusta pystytään tarjoamaan kuitenkin ainoastaan osalle opiskelijoista.

Lisäksi on syytä mainita Lapin yliopiston yhteydessä toimiva Pohjoisen ympäristö- ja vähemmistöoikeuden instituutti (PYVI), jonka vähemmistö- ja alkuperäiskansojen oikeuksia koskeva tutkimus välittyy myös koulutukseen. Muilta osin ihmisoikeusopetus on pakollista lähinnä kansainvälisen oikeuden oppiaineessa, kun taas muissa oppiaineissa sitä on tarjolla yleensä valinnaisten kurssien yhteydessä.

Oikeustieteellisissä tiedekunnissa on kuitenkin viime vuosikymmenen aikana noussut kysyntää kansainvälistä ihmisoikeusnormistoa sekä sen soveltamiseen liittyviä kysymyksiä koh-

nerna planera avvägningarna inom respektive läroämne fritt, fakulteten befattar sig inte med den saken.

Eftersom de mänskliga rättigheterna är en del av folkrätten är det i praktiken omöjligt att helt förbigå dem i den allmänna undervisningen i läroämnet folkrätt. Dessutom förutsätter den nära kopplingen mellan de internationella människorättsnormerna, de nationella grundläggande fri- och rättigheterna och EU:s grundläggande rättigheter att de internationella människorättsnormerna beaktas, åtminstone inom undervisningen i statsförfattningsrätt och europarätt.

De internationella människorättsförpliktelser som är bindande för Finland har också påverkat de nationella normerna, i synnerhet på bl.a. arbets-, straff-, familje- och processrättsens område.

Den enda juridiska fakultet eller institution som kan sägas bedriva systematisk undervisning i mänskliga rättigheter är rättsvetenskapliga institutionen vid Åbo Akademi. Institutet för mänskliga rättigheter grundades ju redan 1985 vid denna institution. Också Erik Castrén-institutet som är knutet till Helsingfors universitet spelar en framträdande roll inom människorättsutbildningen. Juridiska fakulteten vid Helsingfors universitet kan dock erbjuda endast en del av alla studerande människorättsutbildning.

Dessutom finns det skäl att nämna Nordiska institutet för miljö- och minoritetsrätt vid Lapplands universitet, vars forskning i minoritets- och ursprungsfolkens rättigheter återspeglar sig i utbildningen. I övrigt är undervisningen i mänskliga rättigheter obligatorisk närmast inom läroämnet folkrätt, medan den för de övriga läroämnenas vidkommande vanligen erbjuds i samband med valfria kurser.

Vid de juridiska fakulteterna har de internationella människorättsnormerna och deras tillämpning emellertid väckt de studerandes intresse under det senaste årtiondet. Av särskilt intresse är avgörandena från internationella domstolar, framför allt Europeiska människorättsdomstolen. Efterfrågan har resulterat i ett

taan. Varsinkin kansainvälisten tuomioistuinten, erityisesti Euroopan ihmisoikeustuomioistuinten ratkaisut kiinnostavat opiskelijoita. Kysyntä on myös kasvattanut opetuksen määrää, vaikkakin sitä yleensä tarjotaan vapaavalintaisissa kokonaisuuksissa.

Kasvatustieteellisten tiedekuntien ihmisoikeusosaaminen ja ihmisoikeuskoulutus on lähes olematonta, joskin lasten oikeuksiin liittyvää opetusta on jonkin verran. On mahdollista, että lasten näkökulmaa ja siihen liittyviä kysymyksiä käsiteltäessä moni kasvatustieteen opettaja mainitsee myös lapsen oikeudet.

Kuitenkaan minkään tarkastelemamme kasvatustieteellisen tiedekunnan tai laitoksen strategiassa ei otettu proaktiivisesti kantaa ihmisoikeusosaamisen edistämiseksi. Samaa voidaan sanoa ihmisoikeusnäkökulmasta koko kasvatukseen ja koulutukseen: jos sellaista Suomen yliopistoista löytyy, se on implisiittistä ja henkilökunnan jäsenten omien mielenkiintojen ja panostusten ansiota.

Yhteenvetona voidaan todeta, että jos ihmisoikeuksia ei painoteta sen enempää yliopiston, tiedekunnan kuin oppiaineenkaan opetus- ja strategiasuunnitelmassa ja strategiassa, niiden opetus on hyvin ohuella pohjalla ja sisältö ja opetuksen taso jää riippumaan oppiaineesta vastaavasta professorista tai yksittäisistä tuntiopettajista.

Samalla löytyy esimerkkejä siitä, että yksikin professori voi nostaa kokonaisen tiedekunnan ihmisoikeusosaamisen uudelle tasolle. Tällaisena esimerkkinä voidaan mainita emerita professori Rauni Räsänen, jonka johdolla Oulun yliopiston kasvatustieteellisessä tiedekunnassa on kasvanut uusi ihmisoikeuksiinkin huomiota kiinnittävien kansainvälisyyskasvatuksen tutkijoiden ja opettajien sukupolvi.

ökat undervisningsutbud, men faktum kvarstår att undervisning i allmänhet står till buds endast inom valfria helheter.

De pedagogiska fakulteternas mänskligkorättskunnande och utbildning i mänskliga rättigheter är nästan obefintlig, även om det i någon mån förekommer undervisning som anknyter till barnens rättigheter. Det är möjligt att många som undervisar i pedagogik nämner barnets rättigheter när barnens perspektiv och därtill anknyttande frågor behandlas.

Ändå har inte en enda av de pedagogiska eller beteendevetenskapliga fakulteter eller institutioner som granskats tagit proaktiv ställning för att främja mänskligkorättskunnande. Det samma kan sägas om mänskligkorättsperspektivet inom all fostran och utbildning: om ett sådant förekommer vid universiteten i Finland är det implicit och existerar tack vare att somliga medlemmar i personalen har ett personligt intresse av saken och satsar på den.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att om de mänskliga rättigheterna inte betonas desto mer i universitetens, fakulteternas och läroämnenas läroplaner och strategier så vilar mänskligkorättsundervisningen i dem på en mycket bräcklig grund: både innehållet och undervisningens nivå är beroende av den professor som ansvarar för läroämnet eller av enskilda timplärare.

Samtidigt förmår en professor ensam höja en hel fakultets mänskligkorättskunnande till en ny nivå. Som exempel kan nämnas professor emerita Rauni Räsänen vid Uleåborgs universitets pedagogiska fakultet. Under hennes ledning har det vuxit upp en ny generation forskare och lärare i fostran till internationalism som ägnar uppmärksamhet också åt de mänskliga rättigheterna.

TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

1. Ihmisoikeuskoulutuksen toimeenpano tulee kirjata lainsäädäntöön ja opetusministeriön ja yliopistojen välisiin tulossopimuksiin

Ihmisoikeuskoulutuksen toimeenpano tulee kirjata lainsäädäntöön ja opetus- ja kulttuuriministeriön ja yliopistojen välisiin tulossopimuksiin. Ihmisoikeudet tulee kirjata opetuksen arvoperusteesta myös tietotavoitteeksi.

2. Ihmisoikeuskoulutus tulee kirjata tiedekuntien strategioihin ja opetussuunnitelmiin

Ihmisoikeuskoulutus tulee kirjata kasvat- ja oikeustieteellisten tiedekuntien strategioihin ja opetussuunnitelmiin. Tiedekuntatasolla tulee järjestää kaikille uusille opiskelijoille pakollinen johdantokurssi ihmisoikeuksista.

Kasvatus- ja käyttäytymistieteen opiskelijoille tulee suunnitella pakollinen ihmisoikeuksia käsittelevä johdantokurssi. Ihmisoikeuskysymyksiä tulee nostaa myös muiden sopivien kursien sisältöihin. Tätä suunnitellessa tulee tehdä yhteistyötä oikeustieteellisten tiedekuntien kanssa.

3. Yliopistojen ja ihmisoikeusjärjestöjen yhteistyötä tulee kehittää

Yliopistojen ja ihmisoikeusjärjestöjen välistä yhteistyötä tulee kehittää siten, että ihmisoikeusjärjestöjen tekevillä henkilöillä on mahdollisuus saada esimerkiksi avoimen yliopiston tai studia generalia -tapaisen opetuksen kautta lisää ihmisoikeustietoa. Samalla kansalaisjärjestöjen edustajille tulee tarjota

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

1. Genomförandet av människorättsutbildning bör fastställas i lagstiftningen och i de resultatavtal som undervisnings- och kulturministeriet ingår med universiteten

Genomförandet av människorättsutbildning bör fastställas i lagstiftningen och i de resultatavtal som undervisnings- och kulturministeriet ingår med universiteten. De mänskliga rättigheterna bör också anges som ett kunskapsmål.

2. Människorättsutbildning bör införas i fakulteternas strategier och läroplaner

Människorättsutbildning bör införas i de pedagogiska och de juridiska fakulteternas strategier och läroplaner. På fakultetsnivå bör det ordnas en introduktionskurs i mänskliga rättigheter, som är obligatorisk för alla nya studerande.

För dem som studerar pedagogik och beteendevetenskap bör det tas fram en obligatorisk introduktionskurs som handlar om de mänskliga rättigheterna. Människorättsfrågor bör också tas upp inom andra lämpliga kurser. När det här planeras behövs samarbete med de juridiska fakulteterna.

3. Samarbetet mellan universiteten och frivilligorganisationer som ägnar sig åt människorättsarbete bör utvecklas

Samarbetet mellan universiteten och människorättsorganisationer bör utvecklas så att personer som arbetar

pääsy yliopistoille kertomaan omasta ihmisoikeustyöstään.

4. Ihmisoikeuskasvatukseen ja -koulutukseen keskittyvää tutkimusta tulee edistää

Ihmisoikeusopetuksen vahvistamisen lisäksi ihmisoikeuskasvatukseen ja -koulutukseen keskittyvää ja sitä tukevaa tutkimusta tulee edistää.

med människorättsfrågor har möjlighet att lära sig mer om de mänskliga rättigheterna via t.ex. öppna universitetet eller undervisning av typ studia generalia. Parallellt bör företrädare för frivilligorganisationerna ges möjlighet att besöka universiteten för att berätta om sitt eget människorättsarbete.

4. Forskning om människorättsfostran och människorättsutbildning bör främjas

Utöver ökade satsningar på människorättsundervisning behövs forskning som fokuserar på och stöder människorättsfostran och människorättsutbildning.